Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 106

číslo: 41

11. října 2026

Cena: 14 Kč

Já jsem zvon, On je srdce

Setkání mladých u Ambrože V Hradci Králové

V Hradci Králové se od 25. do 28. září uskutečnilo setkání mladých Církve československé husitské a jejich přátel pod názvem „Já jsem zvon, On je srdce!“

Akci tentokrát hostily prostory jedinečného královéhradeckého sboru kněze Ambrože. K uvítání účastníků krásně napsal bratr biskup Pavel Pechanec: ***„Vnímám, že je nám zapotřebí být spolu a nechat rozeznít náš vnitřní zvon silou, která nás od počátku života doprovází a vše pozemské přesahuje. Vítejte ve sboru kněze Ambrože v Hradci Králové!“***

Síla setkání se projevila zejména v neděli při bohoslužbě ve sboru, kam přišlo kolem stovky účastníků a společně zde prostorami zahřměl jejich zpěv, který se nesl vzhůru.

Pro mladé je nejzajímavější a nejdůležitější moment seznámení. Tomu byl věnován pátek se seznamovacími hrami, které připravili bratři Matěj a Vojta.

Hlavní bod setkání – duchovní rozměr spočíval v tom, že se každé ráno a večer se konaly modlitby, krátká ztišení a zamyšlení nad biblickými texty.

Vše hudbou a zpěvem doprovázela chválící skupinka tvořená partou dobrovolníků, která společně písně secvičila.

Zajímavá byla sobota, kdy proběhlo cvičení všímavosti pod vedením biskupa Pavla Pechance, který se zabývá meditací. Mladí si vyzkoušeli se na chvíli zastavit, vnímat ticho, svět i sami sebe. Bratr Pavel naznačil, jak uniknout z bludného kruhu stresujících myšlenek a jak při hledání skutečné Boží vůle získat nadhled nad svým bytím.

Setkání mladých u Ambrože skončilo již tradičně nedělní bohoslužbou a jak se na facebooku účastníci vyjádřili – bylo to fajn. Putovní svíce byla předána brněnským a s trampským pozdravem „Ahoj příští rok v Brně“ se mladí rozešli do svých domovů.

Redakce, *foto: CČSH Hradec Králové*

K nedožitým 90. narozeninám Václava Havla

Václav Havel (5. 10. 1936 – 18. 12. 2011) a jeho pozoruhodný životní příběh je propojen s našimi novodobými dějinami a s přechodem od totalitního komunistického režimu k demokratickému a svobodnějšímu uspořádání v 90. letech 20. století. V tomto roce si v říjnu připomínáme jeho nedožité 90. narozeniny.

Procházel životním údobím disidenta a člověka na okraji tehdejší společnosti, který byl vystaven sledování státní bezpečností, represím a snaze vylíčit ho ve zcela negativním obraze. Neočekávaným dějinným obratem se však stal prezidentem našeho státu a tím, kdo získal četná ocenění a světové uznání. Sám se o tom v rozhovoru s Karlem Hvížďalou vyslovil takto: *„Můj veskrze nepravděpodobný příběh byl vlastně ohromným darem. Kolik zajímavých lidí od politiků tvořících dějiny přes nejslavnější hollywoodské hvězdy až po kosmonauty jsem mohl zblízka poznat, do kolika světodějných událostí jsem mohl nahlédnout, případně je i přímo ovlivnit, jak to všechno bylo v podstatě nezasloužené“* (Prosím stručně, 2006, s. 236).

O jeho víře a náboženském životě, který však nebyl výrazně církevního rázu, existují publikace a statě od Milana Balabána (2009) nebo od Martina C. Putny (2009). Václav Havel byl od počátku především představitelem aktivní občanské politiky, která vychází z morálního řádu a tento „mravní řád je metafyzicky zakotven v nekonečnu a věčnosti“ (Prosím stručně, s. 228). Jeho přesvědčením, které se dějinně naplnilo, bylo, že „čin ryze mravní, který nemá naději na okamžitý a viditelný politický efekt, se může časem zvolna a nepřímo politicky zhodnocovat“ (Dálkový výslech, 1990, s. 103).

Katolický teolog Josef Zvěřina charakterizoval totalitní moc a režim tak, že se projevuje jako nemoc společnosti trojím způsobem. A těmito nemocemi a chorobami jsou lež, násilí a nenávist. Podle něho spolu tvoří nerozlučnou trojici. Jedna potřebuje druhou. *„Polopravda nenávidí, protože má strach, a protože má strach, pomáhá si násilím. Násilí je zase moc, která slouží a živí se nenávistí a zase se opravňuje lží“* (Nežít v nenávisti, Charta 77, s. 77). Proti této trojí chorobě, projevující se ve společnosti ovládané totalitním režimem, vystupoval a jí čelil právě Václav Havel. Proti lži se lze vymezit především tím, že člověk má „žít v pravdě“. Proti násilí stavěl Havel „moc bezmocných“ a proti ideologii nenávisti zdůrazňoval toleranci a respekt k člověku. Vyjádřil to jasně ve svém proslulém pojednání „Moc bezmocných“ (1978) i v hesle listopadové revoluce „pravda a láska vítězí nad lží a nenávistí“.

Před rokem 1989 komunistická politická propaganda ve sdělovacích prostředcích šířila lži a polopravdy a vyžadovala od občanů přijetí na ní založených principů a jedině uznávaných a připouštěných názorů. Lež je založena na předstírání. Předstírá skutečné hodnoty, od kterých je však zcela vzdálena. Václav Havel tehdy psal: *„Člověk nemusí všem těmto mystifikacím věřit. Musí se však chovat tak, jako by jim věřil, anebo je musí alespoň mlčky tolerovat, anebo musí alespoň dobře vycházet s těmi, kteří jimi operují… Nemusí přijmout lež. Stačí, že přijal život s ní a v ní“* (Moc bezmocných, s. 63). Když člověk poruší „pravidla hry“, znovu nalezne svou potlačenou identitu a důstojnost; naplní svou svobodu. Jeho vzpoura bude pokusem o život v pravdě (s. 72). Havel nebyl stoupencem násilné revoluce, jak to prokázal i v listopadu roku 1989, kdy došlo k vyjádřenému odporu společnosti a pádu totalitního komunistického režimu. *„Nenávist nikdy nebyla ani mým programem, ani východiskem mého konání“* (Dopisy Olze, 1992, s. 64). Místo nenávisti Václav Havel upřednostňoval a prosazoval snášenlivost, respektování druhých a lásku k člověku. Můžeme zde spatřovat návaznost na humanistickou tradici české demokratické politiky od dob Františka Palackého a zvláště Tomáše G. Masaryka.

V rámci letošního výročí nedožitých 90. narozenin Václava Havla si můžeme také položit otázky, jak je to dnes s těmi nemocemi společnosti, kterými jsou lež, násilí a nenávist, o jejichž uzdravení a překonání se nasazoval a usiloval. Žijeme sice v demokratickém uspořádání a v relativně svobodných podmínkách, znovu je však patrná politická polarizace světa a střetávání různých politických zájmů a vlivů. Stále musíme vnímat nebezpečí nejrůznějších lží a polopravd, obezřetně rozpoznávat rizika v tom, kdo staví své politické úmysly a jednání na hrubé moci, násilí a ničení lidských životů. Současně se máme vyvarovat nenávisti vůči druhým ve společnosti, v níž se znepokojivě stupňuje názorové napětí, a o to více to platí pro nás křesťany.

Osobnost Václava Havla – jeho občanská aktivita i vykonávání funkce prezidenta českého státu nám dává zcela zřetelně poznávat nepostradatelnost morálního východiska politiky v každé době.

Tomáš Butta, *foto: autor*

S vítězem Ceny Josefa Zvěřiny
Adamem Zemanem

Dne 10. října se konala na VOS Jabok konference pod záštitou České společnosti pro katolickou teologii a České křesťanské akademie, při jejíž příležitosti byla poprvé vyhlášena a udělena Cena Josefa Zvěřiny. Interview teoložky PhDr. ThDr. Jany Jičínské Ph.D. et Ph.D. s laureátem panem JUDr. Mgr. Adamem Zemanem nabízí originální pohled na propojení přístupu v právu a právní vědě v kontextu teologie a kanonického práva. Rozhovor je rozšířen o praktický pohled na laureátova studia, vzdělání a jeho roli, nabízí podněty, otázky a limity, které lze v kanonickém právu vidět v komparaci s právem a právní vědou.

Můžete se, prosím, krátce představit?

Pocházím ze Slovácka na jižní Moravě a do tohoto kraje vína se vždycky rád vracím za rodinou. Nyní již řadu let bydlíme s manželkou v Brně. Oba jsme právníci, což je někdy velmi obohacující, jindy zase poměrně náročné. Pracuji jako asistent soudce, postupně jsem působil u okresního, krajského i Nejvyššího správního soudu. Ve volném čase rád chodím do přírody. Když se podaří, tak jdu i běhat, ale ne příliš často.

Které obory jste si pro své studium zvolil a jakou roli v tomto rozhodnutí sehrála teologie?

Nejprve jsem vystudoval obor právo a právní věda na Masarykově univerzitě v Brně. Poté, co jsem nastoupil do zaměstnání, tak mi velmi brzy začalo chybět akademické prostředí. Navíc jsem se chtěl intelektuálně věnovat i jiné oblasti než jen právu. A tak jsme se spolu s manželkou rozhodli studovat teologii. Oba jsme vystudovali bakalářský obor teologické nauky na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, já následně pokračoval také v navazujícím magisterském studiu. Při výběru tohoto programu mě zaujalo především to, že byl koncipován poměrně široce a neomezoval se výhradně na katolickou doktrínu. Zahrnoval řadu předmětů

Dokončení na str. 4

O rozsévači

Pro seminární práce bývá vyhrazen prostor především v učebnách a mezi vyučujícími. Některé však stojí za to představit i širší církevní veřejnosti. Přinášíme proto jednu z prací napsaných na základě absolvování ročního kurzu základů teologie brněnské diecéze naší církve, který byl určen zájemcům o hlubší poznání Bible, teologie a života církve i budoucím kazatelům. Autorka Romana Hanzlová si zvolila známé podobenství o rozsévači a ve své exegezi se pokouší nahlédnout jeho biblický kontext, různé výklady i poselství pro dnešní dobu.

Podobenství o rozsévači je zahrnuto ve třech synoptických evangeliích – Markově (Mk 4,1-20), Matoušově (Mt 13,1-23) a Lukášově (L 8,4-15). Každé vzniklo v rámci specifického společenství a mělo jedinečného pisatele. Přestože jejich autoři zůstávají historicky anonymní, tradičně je připisujeme Markovi – žáku apoštola Petra, Matoušovi – celníku a následovníku Ježíše a Lukášovi – lékaři, který cestoval s apoštolem Pavlem.

Markovo evangelium je považováno za nejstarší, vzniklo kolem 60. –70. roku n. l., a je určeno především křesťanům žijícím v Římě, kteří čelili pronásledování. Jeho styl je stručný a dynamický, zdůrazňuje Ježíšovu moc a utrpení. Matoušovo evangelium, vzniklé pravděpodobně o deset let později, cílí na židovskou komunitu, která hledá spojení mezi Ježíšem a prorockými sliby Starého zákona. Uvádí časté odkazy na zákon a proroctví, zdůrazňuje Ježíšovo poslání jako Mesiáše. Lukášovo evangelium je napsáno pro širší publikum, zejména pohany. Zdůrazňuje universální nabídku spásy a sociální spravedlnost...

Všechna tři synoptická evangelia umisťují podobenství o rozsévači do výuky Ježíše u Galilejského jezera. Ježíš učí stovky posluchačů z lodi, kontextem je zkoumání Božího království a reakce lidí na jeho poselství.

Před uvedením podobenství jsou posluchači připravováni na „pracovní téma“. V Markovi přímo předchází Ježíšova výzva k bdělosti a vysvětlení citlivosti rozpoznání Božích tajemství. Po vyprávění podobenství následuje Ježíšův detailní výklad učedníkům, který není určen všem, což naznačuje tajemnost Božího plánu a různorodost lidského přijímání.

Matoušovo evangelium zahrnuje podobenství do série o Božím království, přičemž mu předchází výzva k duchovní bdělosti a následují další podobenství (např. o plevelu mezi pšenicí, o hořčičném semínku, pokladech v poli a o perle drahocenné), čímž vytváří teologický rámec výzvy ke správnému přijímání Božího slova.

Lukášovo evangelium zdůrazňuje, že nejen poslouchat, ale i jednat podle Božího slova je klíčové pro duchovní růst...

Podobenství o rozsévači se překládá do mnoha jazyků, a přestože základní význam zůstává, často jsou patrné drobné rozdíly, které mohou významově ovlivnit čtenářův dojem.

V českém překladu Bible kralické (BKR), Českém ekumenickém překladu (ČEP) a Bibli 21 se setkáváme s variacemi: zatímco BKR používá slovo „semínka“, ČEP a Bible 21 preferují „zrno“. Jak upozorňuje A. Novotný, „zrno“ lépe koresponduje s zemědělskou symbolikou a reálnou zkušeností, čímž dává čtenáři živější představu o procesu růstu (Novotný, 2008).

Výrazy popisující jednotlivá místa, kam poletuje semeno – „cesta“, „skalnatá půda“, „trnina“, „dobrá půda“ – přebírají v různých překladech odstíny významu, které ovlivňují interpretaci. Zvýraznění například slovem „tvrdá“ či „skalnatá“ dává vyniknout nepřístupnosti člověka vůči slovu, zatímco „trniny“ představují rušivé vlivy a závazky.

V anglických překladech, jako jsou New International Version (NIV) a King James Version (KJV), je patrný rozdíl mezi modernějším a archaickým jazykem. NIV používá například výraz „path“ (cesta), „rocky ground“ (skalnatá půda), „thorny ground“ (trnina) a „good soil“ (dobrá půda), což usnadňuje pochopení. KJV naopak klade větší důraz na poetické znění s „way side“, „stony ground“ nebo „thorny ground“. Fráze „Kdo má uši, slyš!“ je téměř ve všech překladech zachována doslovně, protože jde o klíčový apel na pozornost a bdělost posluchače.

Podobenství o rozsévači je úzce propojeno s hlubokou tradicí biblických obrazů a symbolů, zejména těch, které souvisejí se zemědělstvím, setbou a sklizní, a které v Bibli nesou duchovní významy. Ve Starém zákoně je obraz setby a sklizně běžně používán k vyjádření vztahu Boha a člověka, Boží spravedlnosti i milosti. Petr Pokorný upozorňuje na četné prorocké texty (například Jeremiáš 4,3 a Izajáš 55,10-11), kde se půda a semeno používají jako metafory duchovní připravenosti nebo odmítnutí Božího slova. Jeremiášova otázka „Pročeš rozoráš půdu sváru?“ vyjadřuje apel na připravenost přijmout Boží působení. J. D. Douglas ve Slovníku Nového zákona popisuje, že čtyři druhy půdy v podobenství odrážejí reálné druhy půdy známé zemědělcům na Blízkém východě a zároveň symbolizují různé způsoby, jakými lidé přijímají Boží slovo – od zcela odmítavého přístupu až po plodné přijmutí (Douglas, 2009).

V Novém zákoně jsou paralely nalezeny nejen v dalších podobenstvích z Matoušovy kapitoly 13 (například o plevelu Mt 13,24-30), ale také v Pavlových listech, kde se setba a sklizeň používá jako obraz duchovní práce a jejího výsledku (1 Kor 3,6-9). Jindřich Mánek zdůrazňuje, že podobenství o rozsévači je základním kamenem, který spojuje starozákonní zemědělskou symboliku s novozákonním poselstvím o růstu a plodnosti víry (Mánek, 2015). K těmto paralelám je třeba přidat souvislost s dalšími Ježíšovými podobenstvími, která tematicky navazují...

Ursula Struppeová poukazuje, že tato díla dohromady poskytují ucelený obraz o dynamice duchovního života – od zasetí slova přes současné soužití dobra a zla až po konečné ocenění

Dokončení na str. 3

Bezpečný přístav
Olga Nytrová

Svou lásku a vůli
vdechuje do mé cesty
a lotos duše je lehounký
jako dávný vítr

Je tady a všechny barvy
dostaly sílu
Oči víc září
údy jsou ohebnější
příchuť naděje
vnímám s každým douškem vzduchu
Provází mé kroky
do bezpečného přístavu

Pod povrchem
Michael Štojdl

Tulák vesmírem a staletími
tak málo pochopený
za zrcadlem vděčnosti
připlouvá čas od času
ponorkou duše.
Hluboko za očima života
Až na samotný jejich povrch vidění
zůstává pro mnohé ukryt
jak náš cit.
Škoda, že i pro souznící
je Ježíš nečitelný.
Je to jen a jen naše chyba!
Zadržme padající hvězdu
třeba srdce.

Marta
Michael Štojdl

Svědomitost není pouze pečlivost.
Nic se nedá získat bez námahy.
Ani Ježíše nepohostíš jenom napůl.
Pohostit Syna?
On vlastně hostí nás!
Proto i Marty čin je láska.
A Mariin svět touženého naslouchání
přichází s úsvitem,
rozbřesku služby.
Teplé cítění jde k Lazarově
a naší naději.
Služba vyzařuje světlo, které začíná
jako svítání, rozbřesk také lásky!

Ze sbírky básní Na zápraží duše

Z kazatelského plánu

21. neděle po svatém Duchu

Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo obstojí, Panovníku? Ale u tebe je odpuštění. ***(Žalm 130,3-4)***

První čtení z Písma: Izajáš 25,6-9

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VI):
Aby svou milostí naši mysl osvěcoval a našim srdcím svou pravdu vyjevoval, modleme se k Hospodinu.
Aby nám dal sílu vždy a všude pravdu hledat, v poznané pravdě stát a za ni bojovat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:
Panovníku Hospodine, prosíme o tvou milost, ať nás vždycky doprovází, abychom byli stále oddáni dobrému dílu! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Filipským 4,1-9
Evangelium: Matouš 22,1-14
Verše k obětování: Přídavky k Ester 14,12-13
Verš k požehnání: Žalm 34,10

Modlitba k požehnání:
Panovníku Hospodine, děkujeme ti za dary chleba a kalicha. Dej, aby svatá večeře Páně, kterou slavíme na památku oběti tvého Syna, nám byla posilou v naší slabosti! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 12, 22, 31, 63, 129, 132, 150, 181, 283, 285

Nad Písmem

Pozvání na svatbu

Mt 22,1-14

Ježíš k nim znovu mluvil v podobenstvích: „S královstvím Božím je to tak, jako když jeden král vystrojil svatbu svému synu. Poslal služebníky, aby přivedli pozvané na svatbu, ale oni nechtěli jít. Poslal znovu jiné služebníky se slovy: »Řekněte pozvaným: Hle, hostinu jsem uchystal, býčci a krmný dobytek je poražen, všechno je připraveno; pojďte na svatbu!« Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, druhý za svým obchodem. Ostatní chytili jeho služebníky, potupně je ztýrali a zabili je. Tu se král rozhněval, poslal svá vojska, vrahy zahubil a jejich město vypálil. Potom řekl svým služebníkům: »Svatba je připravena, ale pozvaní nebyli jí hodni; jděte tedy na rozcestí a koho najdete, pozvěte na svatbu.« Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které nalezli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky. Když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu. Řekl mu: »Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?« On se nezmohl ani na slovo. Tu řekl král sloužícím: »Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.« Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán.“

Svatba je jedním z nejradostnějších setkání. V orientu si na svatbu potrpěli i ti nejchudší, a to nemluvím o svatbě, o které vypráví podobenství: svatba královského syna! Král proto vysílá posly, aby pozvali ty nejvýš postavené. Sám v té chvíli netuší, co bude následovat – že pozvaní nepřijdou, protože se jim prostě nechce.

Král se nerozčílí, nesvaluje vinu na jiné, říká: „Asi jsem neposlal ty nejlepší posly.“ Vyšle tedy jiné, ale i tady se snaha mine účinkem. Pozvaní se vymlouvají, mají své zájmy. Kde je králova autorita? Mohl přece rozkázat – a není nic pádnějšího než jeho rozkaz! Možná nechápeme, proč nepoužil svou moc.

A v tom spočívá právě ono podobenství: Ten, který má veškerou moc na nebi i na zemi, nechává vše na lidském rozhodnutí.

Poslové jdou tedy potřetí. Znovu jsou zváni hosté, ale tentokrát ti, kteří trpí hladem, nemají střechu nad hlavou a rozhodně jim chybí šlechtický původ. Nemohou zprvu pochopit, že jsou opravdu zváni! Mají možná obavy, že se nebudou umět chovat, ale jdou. S bázní a mnoha obavami, ale jdou.

Bůh pozval k hostině nejprve „vyvolené“ izraelského národa. Zvali je proroci, potom nejvyšší z proroků Jan Křtitel, nakonec i sám Ježíš. Ti „VIP“ ale odmítnutím uškodili jen sami sobě. Pro krále to sice byla „studená sprcha“, ale věděl si rady: to, co bylo připraveno pro jedny, posloužilo jiným.

Ani dnes není mnoho těch, kteří se dají pozvat na onu pomyslnou svatební hostinu. A tak jsou znovu zváni lidi na křižovatkách, neznalí Božího slova, nepokřtění, neodkojeni evangeliem, kteří nejsou „naučeni“ chodit do kostela.

Nevím, kolik do vašich sborů přichází „echt husitů“, zakotvených v naší církvi od narození. U nás byste, kromě nich, našli i katolíky, různě hledající, popř. ty, kteří začali přicházet třeba po rozloučení s někým ze svých blízkých (a často ani v žádné církvi nejsou), nebo je docela obyčejně zaujala vývěsní skříňka.

Boží pozvání nezaznívá jen pod klenbou dávných svatyň; děje se i dnes, i když prostřednictvím jiných a jinými způsoby. A tak díky Bohu, že se spolu můžeme každou neděli těšit z pozvání na hostinu…

Miroslava Zítová

**Pane, prosíme o moudrost, abychom nepřehlédli čas milosti, kdy tě lze nalézt,
a nepodlehli mylnému dojmu, že držíme život ve svých rukou… a že tě vlastně ani nepotřebujeme.
Amen.**

O rozsévači

Dokončení ze str. 2

hodnoty Božího království (Struppe, 2011).

Lukášovo evangelium přidává téma bdělosti a zodpovědného naslouchání podobenstvím o lampě (L 8,16-18), které tematiku rozsévače doplňuje a rozvíjí. Podle D. A. Carsona podobenství o rozsévači společně s dalšími ukazují rozličné fáze duchovního života – od počátečního přijetí přes řešení překážek až po plné zralé ovocné vyústění, či sklizeň Božího království (Carson, 2012)...

Biblická exegeze nabízí bohaté interpretace podobenství. Jindřich Mánek klade důraz na osobní zodpovědnost – každý je vyzván, aby se zamyslel, jaký typ „půdy“ představuje a jak zachází s Božím slovem (Mánek, 2015). Petr Pokorný vyzdvihuje historický a sociální kontext prvních křesťanských komunit, které se často podobaly „cestám“, „skalnatým půdám“ nebo „trninám“ kvůli pronásledování, pochybnostem a světským vlivům (Pokorný, 2010). A. Novotný upozorňuje na aktivní Boží iniciativu, která i z malého semínka dokáže vyprodukovat velké ovoce, čímž podobenství neslouží jen jako zrcadlo, ale i jako nadějný model duchovního růstu (Novotný, 2008). D. A. Carson zdůrazňuje, že podobenství otevírá pohled na tajemství Božího království, které je simultánně skryté a zřejmé – vyžaduje duchovní rozlišování a otevřenost (Carson, 2012). Jaroslav Vokoun shrnuje, že klíčem k pochopení podobenství je stav srdce člověka a jeho schopnost nést plod (Vokoun, 2012).

Kromě již uvedených pohledů existuje řada dalších zajímavých exegezí podobenství o rozsévači, které obohacují jeho interpretaci a aplikaci. Podle německého teologa Rudolfa Bultmanna je podobenství také výrazem eschatologického napětí mezi nynějškem a budoucností. Upozorňuje, že v některých „půdách“ již je Boží království „skryté“, ač plody rostou pozvolně, což vyžaduje trpělivost a víru (Bultmann, 1958). Někteří moderní badatelé, jako je N. T. Wright, při výkladu podobenství zdůrazňují, že budu-li úspěšný „rozsévač“, měl bych být také připraven čelit negativním reakcím – cesta slova je náročná a vyžaduje odvahu i vytrvalost, což odpovídá obrazům „tvrdé půdy“ a „trnin“, které tento proces ztěžují (Wright, 2004).

Pro dnešní dobu je toto podobenství stále aktuální. Vysoké tempo života, zahlcení informacemi a mnohé světské vlivy představují „trniny“, které brání duchovnímu růstu. Petr Pokorný upozorňuje, že být „dobrou půdou“ znamená nejen pozorně naslouchat, ale také aktivně provádět Boží slovo v životě (Pokorný, 2010). Jean Jaques von Allmen vyzdvihuje, že podobenství nás vyzývá k odpovědné spolupráci s Boží mocí... A. Novotný připomíná, že i když je naše půda někdy tvrdá nebo zaražená trním, Boží slovo má sílu prorůst a proměnit ji (Novotný, 2008).

Tento obraz mi dává naději a vytrvalost v každodenním životě.

Osobně jsem si toto podobenství vybrala, protože mi zprostředkovává jasný a lidsky přístupný způsob, jak přemýšlet o vlastní víře a vztahu k Bohu. Je to výzva přestat být pasivním posluchačem a stát se aktivním spolutvůrcem duchovního růstu.

Literatura:

• Barclay, W. The Parables of Jesus. Philadelphia: Westminster Press, 1975.
• Bultmann, R. Theology of the New Testament. London: SCM Press, 1958.
• Carson, D. A. Úvod do Nového zákona. Calvin Theological Seminary, 2012.
• Douglas, J. D. Slovník Nového zákona. Praha: R. C. Černý, 2009.
• Mánek, J. Výklady podobenství. Brno: Cesta, 2015.
• Novotný, A. Slovník Nového zákona. Praha: Vyšehrad, 2008.
• Pokorný, P. Úvod do Nového zákona. Praha: Karolinum, 2010.
• Poulain, M.-É. Living the Christian Mystery. Paris: Cerf, 1998.
• Struppe, U. Úvod do Nového zákona. Praha: Triton, 2011.
• Vokoun, J. Úvod do Nového zákona. Praha: Kalich, 2012.
• von Allmen, J. J. Úvod do Nového zákona. Praha: Kalich, 2014.
• Wright, N. T. Jesus and the Victory of God. Minneapolis: Fortress Press, 2004.

Romana Hanzlová *(zkráceno)*

Chodit po vodě?

Mt 14,22-33

Učedníci křičeli strachy a mysleli si, že k nim po vodě jde přízrak. Taky jsme často schopni věřit spíše na strašidla, než tomu, že nás Bůh miluje. A Petr na Ježíšovo ujištění, že je to on, a ne přízrak, reagoval jako malé děcko. Vlastně dost hravě: Když jsi to ty, tak mi poruč, ať umím taky to, co ty. Ježíš nijak neusměrňoval jeho představy, ale pouze řekl: Tak pojď. Je třeba ocenit Petrovu odvahu, že to zkusil. Vyjádřil tím svou důvěru k Ježíšovi. Ale nepodařilo se mu potlačit strach z hlubiny, a proto jej důvěra zradila a on se potopil.

Je to výstižný obrázek našeho vlastního vztahu k Bohu. Obecně vzato tak nějak Bohu věříme, ale když dojde na konkrétní činy, jako bychom je konali jen z vlastních sil. Takové to, moc mi do toho Bože nekecej. A podle toho to dopadá. Čím to je?

Není to ten důvod, že naši víru kalí pochybnosti o Boží všemohoucnosti? Inu proto, že to v tom našem světě všemožně hapruje. Nevíme totiž, kdo opravdu jsme. Máme strach z hlubin své vlastní osobnosti, protože kdykoliv se projevíme, ukáže se naše malá dušička.

Nebo jinak: lidé často mluví o svém přesvědčení, ale uvnitř si nejsou jisti sami sebou. A proto hrajeme sami se sebou hry. Navenek sebejistí, uvnitř trneme hrůzou z představy, že máme být odvážní a jako Petr zkusit „chodit po vodě“. Chodit po vodě je metafora odvahy spojené s důvěrou.

Petr si dodává odvahy a oslovuje Ježíše kráčejícího po hladině „Poruč mi“. „Poruč mi, ať jdu k tobě po hladině.“ Určovat Pánu Bohu, co a jak má dělat, co má od nás požadovat, po jaké cestě nás má vést - to je takový lidský evergreen. Ale k čemu takové chození po vodě je? Zvláště pokud vzápětí začneme tonout v pochybnostech?

Příčinou naší vnitřní rozervanosti je totiž oddělenost. Pochybnost vychází z představy, že jsme odděleni od všeho ostatního, co máme kolem sebe. Člověk jako samostatná jednotka je téměř dokonalá iluze, kterou naše já vytváří, aby nám poskytlo identitu, vědomí výlučnosti, nebo dokonce nadřazenosti. Ve skutečnosti ale taková extrémní oddělenost vede ke strachu, odcizení a samotě. Lidský úděl je jiný. Jsme jako ryby a ptáci v hejnu, včely v úle a mravenci ve starém vykotlaném dubu. Navzájem se potřebujeme, abychom přežili.

Plyne nám z té nebeské vodní disciplíny pár poučení:

Ne vždy vše dopadá tak, jak chceme. Nebo jak jsme si představovali. Život je nekonečný tanec mezi tím, co bychom byli ochotni riskovat, a tím, bez čeho víme, že nemůžeme žít. Neměli bychom při tom ale hazardovat se svou duší. Tak jako Petr ve vlnách. Nakonec vůbec nejde o to, co chceme, ale o to, co můžeme o sobě samých objevit.

Nikdy nejsme odděleni od života a prostředí, ve kterém žijeme, a proto nikdy nebudeme umět chodit po vodě, leda bychom se vodou stali. Co nás ale může povznášet nad všední starosti i hlubiny moří je láska. Láska tak široká, že rozpozná naši sounáležitost se vším ostatním, láska tak opravdová, že v nás vzbudí veliký soucit se životem všeho druhu. Jestli nás něco může zachránit z hlubin zoufalství a pochybností, je to vnitřní vědomí Boží lásky, která je sama o sobě Božím přebýváním v nás. Bůh tak miloval svět, že sestoupil mezi nás a riskoval, že ho odmítneme. Udělali jsme to. Nehodil se nám do krámu.

Ale odvážná Láska k lidem zůstává jako výukový modul. Proto slavíme Vzkříšení. Kdo poznal tuto Boží lásku v sobě, ten mravenčí vykotlaný dub, plástev plnou lidí, vír rybího hejna, nebude už nikdy na stromě svého života sám. Láska je tu, vždy je nám k dispozici, pokud pohlédneme do svého srdce, abychom ji našli, jak napsal Charleston:

„Nevíme, co bude zítra, kromě jedné věci: Víme, že ať se stane cokoli, projdeme dnem pod ochranným deštníkem lásky všichni společně. Nikdo nezůstane pozadu. Nikdo nebude zapomenut. Všechno bude oceněno. Pomůžeme si navzájem přes cílovou čáru soumraku. A kdo může získat přístup k tomuto deštníku lásky? Každý. Kdokoliv. Jediné, co musíme udělat, je otevřít svá srdce lásce, bez váhání a bez kvalifikace.

Pamatujte, láska není činnost, kterou bychom vykonávali, ale realita, ve které už jsme. A opakem lásky je strach. Chodit po vodě můžeš jen s láskou.

Tomáš Procházka

STEZKA VZDORU

Jako slovo určené pro dnešní dobu mi připadá výzva apoštola Pavla, abychom přijímali slabší a nepřeli se s nimi o jejich názorech. Přijetí druhého není možné, pokud ho nevnímám jako sobě rovného. Je-li slabší ve víře, neznamená to nutně, že já jsem ten silnější ve víře. Přijímáním slabších si mimo jiné přiznávám i vlastní slabost, nedostatečnost, nedokonalost, odkázanost na božskou Milost, která se ke mně sklání v mých pádech a zvedá mě zpátky na nohy, abych pokračoval v cestě. A nejdu sám. Jsem poutníkem do Království spolu s dalšími slabými. Podpíráme se navzájem. Názorových střetů a sporů o to, čí přesvědčení je lepší, toho je plný svět všude kolem nás. Hospodské hádky jsou ještě dobré, protože se dohadujete s někým, komu se díváte do očí, a společně aspoň pijete pivo za jedním stolem. Horší jsou hádky na sociálních sítích, ve kterých se obnažuje to nejhloupější a nejtemnější v člověku, k čemuž ho algoritmy ještě povzbuzují. Myslíte si, bůhvíjak jste protivníka na dálku setřeli, a přitom jenom poslušně skáčete podle mechanismů, jimiž se necháváte vodit.

Dopřát druhému jeho přesvědčení, ať si dál kráčí směrem, pro který se rozhodl, a přijímat ho v jinakosti jeho pohledu na věc? To je úzká a strmá stezka vzdoru proti démonickým silám, jednajícím skrze zaslepeného člověka i skrze výtvory jeho rukou. Pomocí techniky a médií jsme si vyrobili pokřivený svět, v němž se každý rozhádal s každým a skoro nikdo není šťastný. Evangelium je silou lásky, jež nám umožní za tímto světem zahlédnout jiný. A třeba aspoň něco málo z něj přetáhnout do tohoto nemocného světa, začít hojit jeho rány a vzkřísit v sobě cit pro zapomenutou krásu.

Lukáš Bujna, *zamyšlení na text Římanům 14,1-12, www.mysterion.info/blog*

PROČ TAK PLANEŠ?

Není to tak dávno, co jsem objevil očistnou sílu hněvu. Dříve býval mým průvodcem spíše smutek. Ve smutku se však člověk uzavírá do sebe, smutek jej zevnitř stravuje. Kdežto hněv se dere ven. Samozřejmě i hněv může člověk obrátit proti sobě. Ale častěji jej obrací proti druhým, kteří mu poslouží jako hromosvod. Aby hněv získal očistnou moc, je nutné jej využít k vyplavení negativních emocí a probuzení vitality, chuti žít a něco aktivně měnit a tvořit. Hněv, jenž přivádí k plnokrevnějšímu životu, je svatý.

U proroka Jonáše svědčí hněv o něčem jiném. Vzteká se, protože se věci nevyvíjejí podle jeho představ. Zdá se mu, že Boží spravedlnost pokulhává. Zlobí se na Boha, který dává nové a nové šance. Jonášovým hněvem probublává na povrch cosi destruktivního. Proto se ho Bůh ptá: „Je dobře, že tak planeš?“ A Jonáš odpovídá: „Je to dobře. Planu hněvem až k smrti.“ Ve světě, který se neřídí jeho přáními, s Bohem, který se ubírá po své vlastní cestě, se Jonášovi už nechce žít. Těšil se na zánik hříšného města Ninive, a když mu Bůh tuto podívanou „překazil“ svým milosrdenstvím, touží ukřivděný Jonáš umřít.

Ten pocit ale přece známe. Kdykoli podléháme dojmu, že spravedlnost neexistuje, že všude se dějí samé křivdy, že nepřející okolí nám hází klacky pod nohy a naše snahy jsou předem odsouzeny k neúspěchu, ze života se vytrácí smysl. Zbude pouze jonášovský destruktivní hněv, permanentní naštvanost bez zjevných příčin. Stačí, že „všechno je špatně“ a všechno tento úhel pohledu zdánlivě potvrzuje. Bůh z Jonáše vytáhl temnotu, která by ho zevnitř rozežrala. I dnešním Jonášům pomáhá transformovat hněv, aby neničil, nýbrž léčil.

Lukáš Bujna, *zamyšlení na text Jonáš 3,10 - 4,11, www.mysterion.info/blog*

Ekumenická bohoslužba vděčnosti a odpovědnosti za stvoření

Modlit se za Zemi, za celé Boží Stvoření je jako vytvářet duhu od Země, od lidí, nahoru k duchovním bytostem, které na nás shlížejí s nesmírnou laskavostí, ale taky s určitým očekáváním.

Taková modlitba obvykle bývá prosebná. Ano, většinou něco chceme. Prosíme, a třeba ne jen za sebe, nýbrž za celou Zemi, za přírodu, za druhovou rozmanitost, prosíme, aby Tvůrce všechno živé i neživé chránil.

Ale už jste Mu někdy zkusili prostě poděkovat? Nechtít nic, jen poděkovat. Jednou, dvakrát, klidně ještě víckrát... Jaký to má asi v duchovním prostoru účinek? Jak důležitá je takováto péče z naší strany o duchovní prostor? A jaká duchovní kvalita naopak proudí k nám, do našich duší, když takovou péči uskutečňujeme?

Přijďte si to vyzkoušet ve středu 14. října v 18 hodin do Klimentské ulice 18, do kostela evangelického sboru u Klimenta, v Praze 1 – Novém Městě. Jste srdečně zváni. Kázáním poslouží místní farář David Balcar, při bohoslužbě zahrají a zazpívají Klimentští muzikanti za varhanního doprovodu J. Marešové.

Po bohoslužbě následuje beseda (ve sborovém sále ve 3. patře) s Michalem Vodákem z Hnutí Brontosaurus o tom, jak se dnešní mladí lidé probouzejí k odpovědnosti za naši Zemi.

Z facebooku České křesťanské akademie vybrala

redakce

S vítězem Ceny Josefa Zvěřiny Adamem Zemanem

Pokračování ze str. 1

z oblastí filosofie, historie, religionistiky či bioetiky, takže umožňoval o teologických otázkách přemýšlet komplexněji, což je myslím velmi žádoucí.

Myslíte, že akademická teologie nabízí odpovědi na otázky současného člověka, případně co v tomto oboru postrádáte?
Mám za to, že se o to snaží. Samozřejmě jsou teologické disciplíny, které se již ze své podstaty věnují převážně abstraktní problematice, událostem a dílům minulým, které dnešního člověka pravděpodobně neosloví na první dobrou. Ani to ale neznamená, že by neměly smysl. Například v oblasti synodality, sociální nauky či bioetiky však vnímám, že se intenzivně snaží reflektovat současnou situaci a hledat odpovědi na aktuální výzvy a znamení doby. Pokud něco postrádám, tak je to hlubší promýšlení postavení žen v katolické církvi, a to zejména z hlediska liturgiky a práva.

Nabídlo Vám studium právních věd podnět k zamyšlení se nad otázkou svědomí, mravů, charakteru, víry apod.? Vnímáte nějaký průsečík mezi teologií a právem či právní vědou?
Oba obory mají řadu průniků. Právo nesmí být prosto hodnot, takže i součástí jeho studia jsou předměty zaměřené na profesní etiku. Dobré mravy či výhrada svědomí jsou specifické právní instituty, se kterými právní věda pracuje. Právě na pomezí práva a morálky se často vedou například úvahy o přípustnosti trestu smrti, eutanázii či distanázii. Velmi tradiční jsou otázky na morální limity výkonu advokacie. Pro obě disciplíny je navíc specifické to, že se v rámci nich interpretují závazné texty normativního obsahu, ať už jde o výklad právních předpisů či exegezi Písma...

Jak by mělo vypadat studium na univerzitě, pokud vyjdeme z myšlenek Josefa Zvěřiny? Co v rámci studií postrádáte? Případně co byste budoucím studentům dopřál?
Univerzitní prostředí by mělo být především místem podnětných diskusí. Pochopitelně, že musí jít na první místě o předávání informací a znalostí, ale to rozhodně nestačí. Bylo by to málo, pokud by ambicí vysokoškolského prostředí nebylo tříbení dovednosti kritického myšlení, schopnosti zpochybňování dosavadních řešení, identifikace slabých míst a hledání nových a lepších řešení. V rámci svého studia teologie musím říci, že jsem byl velmi mile překvapen, nakolik byla většina vyučujících svolná k otevřené diskusi či kritickým názorům na některá témata. A právě to bych přál i budoucím studentům.

Jakou roli pro Vás sehrává v životě víra v Boha?
Víra je pro mě velmi osobní až intimní záležitostí. Je to vztah, ve kterém mohu prožívat ty největší radosti i starosti svého života.

Co Vás inspirovalo k tématu zvolené diplomové práce?
Celý svůj dosavadní profesní život pracuji ve světské justici. K právu mám tedy obecně velmi pozitivní vztah, doplněný snad o teoretické znalosti a praktické zkušenosti z jeho aplikace. Kanonické právo pro mě proto byla „jasná volba“. Konkrétně k trestnímu právu katolické církve mě přivedlo udělení církevního napomenutí několika známým kněžím, přičemž jsem vždy nabyl dojmu, že církevní autorita věc nezvládla buďto po odborné nebo mediální stránce. Přehlédnout jsem nemohl ani dlouhotrvající diskusi o sexuálních deliktech kleriků a schopnosti církve je efektivně postihovat či v poslední době více připomínanou odpovědnost duchovních za správu jim svěřeného majetku. Konečně jsem měl i určitou osobní motivaci, neboť mým kamarádem je kněz, který již několik let nevykonává kněžskou službu kvůli partnerskému vztahu se ženou.
Abych mohl přikročit ke zpochybnění některých základních principů uplatňovaných v kanonickém právu, chtěl jsem se argumentačně opřít o to, jak obdobné instituty fungují v právním systému světského práva, které je mi bližší. A přestože to nemusí být na první pohled patrné, kanonická trestní odpovědnost kněží toho má s kárnou odpovědností soudců koncepčně mnoho společného.

Můžete krátce představit obsah Vaší práce?
Jedná se o diplomovou práci zaměřenou primárně na kanonické trestní právo. O tomto odvětví teologie již byla publikována řada odborných textů; v zásadě veškeré z nich však byly sepsány z pohledu kanonistů, kteří většinou nemají sekulární právnické vzdělání. Má práce je snad originální v tom, že na trestně-právní systém katolické církve nahlíží kriticky, a to optikou standardů, které se uplatňují ve světském právu, konkrétně v kárném řízení se soudci. V práci se tedy pokouším o porovnání dvou svébytných „stavovských“ odpovědností kněží a soudců. Může být zajímavá a přínosná zejména pro církevní právníky, kterým nabízí odlišný a značně diskusní pohled na hmotněprávní i procesní aspekty kanonické trestní odpovědnosti kleriků, přičemž podrobně reflektuje nedávnou novelizaci VI. knihy Kodexu kanonického práva.
V práci podrobněji rozebírám problematiku (ne)veřejnosti kanonického soudního řízení a nepublikování soudních rozhodnutí či tiskových zpráv nebo obsazenosti soudních senátů v zásadě toliko kleriky, s čímž může souviset (ne)důvěra laiků v soudní systém církve. Řešena je též otázka vyvažování individuálních zájmů (ochrana práv pachatele a soukromí jeho oběti), versus „veřejného“ zájmu na odstranění pohoršení a nápravě spravedlnosti. Tyto úvahy jsou přitom činěny s ohledem na pastorační vhodnost jednotlivých možných řešení...

Přibližte čtenářům a čtenářkám důležité informace, které jste během tvorby získal?
Tvorba práce mi přinesla zjištění, že faktická realizace „trestní politiky“ katolické církve, alespoň v případech, s nimiž jsem byl obeznámen, příliš neodpovídá platné legislativě a právní teorii. Za problematické navíc považuji, že s odůvodněním církevních trestních rozsudků se nelze veřejně seznámit, a to ani v anonymizované podobě. Na rozdíl od světského práva neexistuje tzv. judikatura, kterou by bylo možné analyzovat a posoudit, jak je právní předpis ve skutečnosti fakticky používán. Sám onen nedostatek, že postup kanonických soudů není zjistitelný například ze zveřejňovaných judikátů či tiskových zpráv, je však dle mého názoru zcela přičitatelný k tíži církevní justice. Byť je tedy právní úprava kanonických trestních záležitostí velmi podrobná a komplexní, nemá to valného významu, pakliže jí není užíváno či toto není řádně komunikováno. V porovnání s tím je značně kontrastní právní úprava kárné soudcovské odpovědnosti. O kárných kauzách soudců je veřejnost pravidelně informována, pročež může důvěřovat tomu, že se poklesky soudců „nezametají pod koberec“, nýbrž řádně řeší. Na základě toho proto považuji za důležitější, jak je k určité disciplinární odpovědnosti fakticky přistupováno a tato je v praxi aplikována, nežli jak je v předpise upravena.

Jaké je Vaše další odborné případně osobní směřování?
Jak se říkává, cesty Páně jsou nevyzpytatelné. Aktuálně plánuji setrvat u práce v justici. Pokud jde o možné další akademické výstupy v oblasti teologie, uvažuji o tom, že bych se rád věnoval problematice správního soudnictví v katolické církvi. Tak uvidíme, jak to dopadne.

Jaké osobní kvality a dovednosti Vám absolvovaná studia přinesla? Spatřujete studium dvou oborů jako smysluplné? Doporučil byste tuto cestu i dalším studentům? Jaká vnímáte úskalí tohoto rozhodnutí?
Souběžné studium dvou vysokoškolských oborů, případně studium při zaměstnání, samozřejmě umí být někdy poměrně náročné. Vyžaduje to sladit pracovní, rodinné i studijní povinnosti. Rozhodně jsem však přesvědčen, že to stojí za to! Rozšiřuje to totiž obzory o nové pohledy, umožňuje o věcech z obou oborů uvažovat poněkud komplexněji a v širších souvislostech. Určitě bych tedy všem doporučil se nebát a další studium vyzkoušet. Navíc druhý studijní program dovoluje ten luxus při jeho volbě, že se lze oprostit od úvah spočívajících v tom, zda mě daný obor uživí a jak je hodnocen na trhu práce, nýbrž umožňuje volit čistě podle toho, jaká oblast vědění mě zajímá a chtěl bych se o ní něco dozvědět.

Co byste chtěl na závěr sdělit čtenářům a čtenářkám Českého zápasu? Případně můžete dodat nějaké podněty, připomínky, impulsy ad.
Rád bych jim popřál chuť objevovat nové věci, odvahu klást otázky a sílu na ně hledat odpovědi a fungující řešení.

Redakce děkuje Janě Jičínské i Adamu Zemanovi, kterému též blahopřeje k ocenění

Zprávy

O Pavlíkovi a jeho hvězdě
Představení „O Pavlíkovi a jeho hvězdě“ v podání Teátru Pavla Šmída, které se bude konat v Husově sboru v Litomyšli na Toulovcově náměstí v úterý 20. října od 18 hodin, vypráví příběh, který promlouvá stejnou měrou k dětem i dospělým. Jeho ústředním motivem je myšlenka, že „láska si ráda hraje na schovávanou, protože ji nejvíc ze všeho baví, když ji lidé hledají.“ Pavel a Jakub Šmídovi s loutkami z dílny Jana Růžičky a na malované scéně Simonetty Šmídové rozehrávají vyprávění o malém klukovi, který miloval hru na hledanou, o dospělém muži, který na ni skoro zapomněl, a o hvězdě, která nám připomíná, co je v životě důležité. Za CČSH v Litomyšli vás srdečně zve **Štěpán Klásek**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Podobenství o hostině

V textu Mt 22,1-10 najdete slova, ze kterých jsou vytvořeny následující přesmyčky. Až písmena přeskupíte tak, aby dávala smysl, vypište si z nich písmenka uvedená v závorce za každou přesmyčkou – ta vám dají dohromady tajenku.

norvězhat (4)
vízanop (2)
batvas (1)
zísetcor (7)
jitvostry (8)
bužníslice (7)
taplos (5)

(Řešení z minulého čísla: Pochopili, že mluví o nich.) **Jana Krajčiříková**

Duchovní doprovázení v různých tradicích
Jak se k duchovnímu doprovázení dostali jezuita, karmelitán, pravoslavná a katolická teoložka, evangelický teolog a farář? Co všechno může duchovní doprovázení znamenat – a jak se liší od jiných způsobů doprovázení, třeba terapie, pastoračního rozhovoru nebo krizové intervence? Večerní setkání v podobě kulatého stolu pořádané Evangelickou teologickou fakultou UK se se koná 15. 10. v 19 h (Fortna, Hradčanské nám. 3) ve spolupráci s Centrem péče o duši UK. Moderuje: I. Noble. **redakce**

Setkání s Kristou Gerlofovou žijící v Izraeli
Zveme na dvě setkání s K. Gerlofovou na téma **Izrael na podzim 2026**. 18. 10. v 17 h v synagoze v Lošticích (Ztracená 619/20). Kontakt: Eva Petrecká, *Eva.Petrecka@seznam.cz*, tel: 604 346 208. 20. 10. v 18 h v klubu Jordán při CB Havířov (Fryštátská 21, Havířov-Prostřední Suchá). Kontakt: Jiří Pasz, *j.pasz@email.cz,* tel: 773 616970. Na tuto přednášku je potřeba se přihlásit. **redakce**

Český zápas
Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, redaktoři: PhDr. Mirko Radušević, Mgr. Ondřej Syrový, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00.
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321 Předplatné: Mgr. Dagmar Píšová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamace: tel. 220 398 117.